

Ühistuleht

Nr. 5 detsember 2011

Ootame vihjeid ja ettepanekuid: info@yhistupank.ee, vaata: www.yhistupank.ee

Tartu Hoiu-laenuühistus hoiustamine on õige tegu

Tartu Hoiu-laenuühistu, nagu nimigi ütleb, peamine tegevusala on hoiused ja laenud. Ühelt poolt panevad hoiustajad oma raha Tartu Hoiu-laenuühistusse ja teiselt poolt on olemas laenuvajadusega liikmed, kes pöörduvad laenuvõtjate Tartu Hoiu-laenuühistusse. Tartu Hoiu-laenuühistu on siin raha ja informatsiooni vahendaja ning riskide maandaja.

Hoiustajate rahade eest hoolitseme hästi, laenuprojekte hindame personaalselt

Kuna Tartu Hoiu-laenuühistu laenab hoiustajate raha välja, peame garanteerima, et hoiustajate raha on kindlalt tagatud. Seetõttu on laenude väljastamise eeltingimuseks, et laenu tagatis on kahekordselt suurem kui laenatav summa. Täheleb – kui liige soovib laenata 1000 eurot, siis laenu tagatiseks seatavad varad peavad olema väärt vähemalt 2000 eurot. Nii on alati tagatud laenude tagasimaksmine.

Lisaks kasutame hoiustajate raha ainult laenuprojektide finantseerimiseks ning neile tehakse laenukomitees iga taotleja puhul eraldi krediidi analüüs. Sellega on ühelt poolt tagatud iga laenuvõtja puhul põhjalik kontroll, kuid samas ka personaalne lähenemine, mis aitab leida võimalikku parimat lahendust. Kuna nõustame laenuvõtjat, siis vahel võib tekkida olukord, kus laenusumma võib muutuda, kuna mõnda investeringut ei olegi mõttekas teha või teistpidi – võib just ilmned, et mõni oluline investering on algsest projektist välja jäänud. Nii on ka laenajal kindlam võtta laenu just Tartu Hoiu-laenuühistust.

Hoiustajate raha on 100% tagatud

Kuna hoiustajate rahaga ei mängita börsil, kus on suur tõenäosus raha kaotada, vaid kasutatakse ainult kodumaiste laenude finantseerimiseks, siis on hoiustajate raha alati tagatud käega katsutava varaga. Lisaks on Tartu Hoiu-laenuühistuse moodustatud sisemine reservkassa, mille suurus on vähemalt 15% hoiuste kogumahust. Reservfondi moodustab 55% ulatuses kullatagatis ja 45% ulatuses välisvaluutatagatis (CHF, AUD, CAD, NOK). Reservfondi suurust korrigeerime üks kord kuus, vastavalt sellele, kui palju oleme kaasanud hoiuseid.

Seega, vaadates kuidas Tartu Hoiu-laenuühistu hoiused on tagatud, siis just nii nad ongi: 85% ulatuses Tartu Hoiu-laenuühistu laenavate liikmete varadega ja 15%

Tartu Hoiu-laenuühistu rahalaekast leiab lisaks kullale ja eurodele nüüd ka Eesti veksleid.

ulatuses kulla ning välisvaluutaga. Kuna aga laenamisele nõuame alati suuremaid tagatisi, kui laenusumma, siis on hoiustajate raha tegelikult tagatud rohkem kui 100%.

Tartu Hoiu-laenuühistus on võimalik valida erinevate hoiustamisvõimaluste vahel

Tähtajalisel hoiusel on võimalik teenida kõrget intressitulu, mis üldjuhul makstakse välja üks kord aastas. Samas säilib liikmel alati võimalus raha ennetähtaegselt tagasi saada. Sellisel juhul tuleb arvestada võimalusega, et kaotatakse intressitulu.

Tähtajalise hoiuse intressimäär on Tartu Hoiu-laenuühistust 7% aastas. Tähtajalise hoiuse periood on üks aasta, kuid on võimalik kokku leppida hoiuse automaatses pikenedes. Tartu Hoiu-laenuühistu garanteerib sellisel juhul hoiulepingu sõlmimisel kehtinud intressimäär ka lepingu pikenedes.

Samuti on võimalik teostada hoiuperioodil täiendavaid sisse makseid ja koguda suuremate investeringute või ka suurema intressi teenimise eesmärgil raha hoiusele. Sisse maksete tegemisel hoiuse tähtaeg ei pikene, vaid toimub intressiarvestuses muutus vastavalt sisse makstud summale. Uuelt summalt hakkab intress jooksmas sisse maksmise kuupäevast alates.

Sofi hoiusele raha paigutades saab liige teadlikult osa võtta sotsiaalsest finantseerimisest. Tegemist on sihtotstarbelise hoiusega, mis annab liikmele võimaluse teenida kõrget intressi ja saada sealjuures igakuiseid intressimakseid. See sobib just hoiustajale, kes soovib kasutada intresse igapäevasteks kulutusteks.

Sofi hoiuse aastaseks intressimääraks on 6%. Sofi hoiuse periood lepatakse kokku lepingu sõlmimisel. Tartu Hoiu-laenuühistu pakub läbi Sofi hoiuse oma liikmetele võimalust osta automaatselt üle liisingulepinguid. Hoiustaja ei pea siin hakkama sõidukeid ja krediidiriski hindama. Tartu Hoiu-laenuühistu teeb krediidikontrolli ära, valib välja usaldusväärsed sõidukid ning korraldab nende kindlustamise.

Kuna Sofi hoius on sihtotstarbeline hoius, siis on sellel ka piirangud. Nimelt ei võeta Sofi hoiuseid vastu piiramatult. Sofi hoiuse mahu kohta on võimalik saada Tartu Hoiu-laenuühistu kontoritest või kodulehelt www.yhistupank.ee.

Kullahoiusel saab liige hoiustada kulda prooviga 999,9. Kullahoius on kindel viis oma raha hoida, kuna liikme sisse makstud hoius säilitatakse 100% ulatuses füüsilises kullas. Vastavalt kullahinna muutusele muutub ka

kullahoiuse väärtus väljendatuna eurodes. Kui kullahind on hoiustamisperioodil kasvanud, kujuneb sellest hoiustaja jaoks sarnaselt tavalise hoiuse intressile kasvikutulu. Intressid makstakse välja eurodes otse liikme kontole. Intress jaotatakse proportsiooniliselt 25% Tartu Hoiu-laenuühistule ja 75% hoiustajale. Kuna liige ei pea kasviku teenimiseks füüsiliselt kulda maha müüma, ei kaota liige ostu- ja müügihinna erinevusest tulenevaid vahesid. See tähendab, et liige saab jätkata tulu teenimist ilma kulda müümata.

Kullahoius on võimalik avada sertifitseeritud investeerimiskulla sisse maksmisel või eurodes. Sisse makseid saab kullahoiusele teha jooksvalt pärast lepingu sõlmimist üldjuhul eurodes (ostes kullahoiusele kehtiva hinnaga kulda juurde) või kokkuleppel hoiu-laenuühistuga otse füüsilises kullas. Kullahoiuse periood on üldjuhul üks aasta, kuid on võimalus ka teha kokkuleppeid lühemale perioodile.

Kuidas avada hoiust Tartu Hoiu-

laenuühistus?

Hoiustamiseks Tartu Hoiu-laenuühistus tuleb olla Tartu Hoiu-laenuühistu liige. Kui isik pole hetkel veel Tartu Hoiu-laenuühistu liige, ei tasu muretseda, sest liikmeks astumine on lihtne. Ühistu liikmele avame avalduse alusel hoiukonto ja sõlmime hoiuselepingu. Hoiulepinguid on võimalik sõlmida meie kontorites või internetis. Hoiusega seotud dokumendid on leitavad meie koduleheküljel www.yhistupank.ee.

Oma hoiusega toetate kodumaist majandust

Tuues raha Tartu Hoiu-laenuühistusse, võib hoiustaja kindel olla, et tema raha on kindlates kätes ning et ta annab oma panuse Eesti ühistegevusse. Ühistusse paigutatud raha jääb ringles Eesti majandusse ega liigu riigist väljapoole. Seega – toetades ühistut, toetate kodumaa majandust ja seeläbi ka iseennast.

Märt Riiner Tartu Hoiu-laenuühistu juhatuse liige

AS Gemhill võlakirjade avalik pakkumine

Tartu Hoiu-laenuühistu liige AS Gemhill kuulutab välja võlakirjade avaliku pakkumise. AS Gemhill tegevusalaks on peamiselt naistele mõeldud kõrgekvaliteetse ja eksklusiivse aluspesu tootmine. AS-i Gemhill tooteid müüakse kaubamärgi BonBon Lingerie nime all nii Eestis kui ka välismaal.

Võlakirjade pakkumine algab 04.01.2012 kell 08.00 ning lõpeb 25.01.2012 kell 08.00. Avalikule pakkumisele tuleb 5000 kupongvõlakirja, mille iga võlakirja nimiväärtus ja müügihind on 100€. Võlakirjade väärtuspäev on 26.01.2012 ning lunastuspäev on 26.01.2015. Väärtuspäevast lunastuspäevani on võlakirjade ostjal võimalik teenida võlakirjalt intressi 8% aastas, mis makstakse välja korra igas kvartalis, kokku 12 korda.

Võlakirjade pakkumise tingimustega ning AS Gemhilli äritegevust kajastavate dokumentidega on võimalik tutvuda AS-i Gemhill veebileheküljel aadressil <http://www.bonbon.ee>, esinduskaupluses (Pärnu mnt 21, Tallinn 10141) ning kontoril (Pärnu mnt 21, Tallinn 10141 / 4. korrus) tööpäeviti ajavahemikus 10.00 kuni 17.00. Kuna Finantsinspeksioon on prospekti registreerinud, on prospektiga võimalik tutvuda ka <http://www.fi.ee>. Võlakirjade märkimisavaldust on võimalik esitada võlakirjade pakkuja kehtestatud kindlal vormil, mis asub samuti veebileheküljel aadressil <http://www.bonbon.ee>.

AS Gemhill
Tel. 50 66 740
E-mail: info@bonbonlingerie.com

Gemhill AS (BonBon Lingerie) Tallinna tööstuses käib hoogne töö

Kultuuri järjepidevusest

1940. aasta 17. juuni hommikul hakkasid Eestisse siseneva Punaarmee väeosad. Mõne päeva jooksul sisenes 6 diviisi kokku 72 000 meest, mõni aeg hiljem neli diviisi saadeti tagasi. Samal ajal Haapsalu ja Paldiski baasides olevad väeosad liikusid Tallinna. **21. juunil 1940 toimus Eestis kommunistlik riigipööre**, vastavalt Moskva juhtnõuadele moodustati nn. rahvavalitsus eesotsas Johannes Varesega.

23. juunil algasid poliitilise ja vaimueliidi arreteerimised. 5. juulil saadeti laiali Riigikogu ja kuulutati välja selle uue koosseisu valimised 14. – 15. juuniks. „Valimised“ korraldati nii, et Eesti Töötava Rahva Liidu saadikukandidaadid pidid valimistel saama ülekaaluka „võidu“. Ja seda nad ka said. 17. juulil toodi välja loosungid, mis nõudsid Eesti ühendamist Nõukogude Liiduga. 21. – 23. juulil 1940 kuulutas vastvalitud Riigivolikogu Eesti Nõukogude Sotsialistlikuks Vabariigiks ja palus NSV Liidu Ülemnõukogu võtta Eesti NSV vastu NSV Liidu koosseisu. Maa ja maavarad kuulutati riigi omandiks ning otsustati natsionaliseerida pangad ja suurtööstuslikud ettevõtted. President Konstantin Päts lasti ametist lasti.

6. augustil 1940 NSV Liidu Ülemnõukogu otsustas võtta Eesti NSV Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu koosseisu. 25. augustil võeti vastu uus põhiseadus, millega Riigivolikogu nimetati ajutiseks ülemnõukoguks, vabariigi valitsus rahvakomissaride nõukoguks. Ülemnõukogu Presiidiumi esimeheks sai Johannes Vares, Rahvakomissaride Nõukogu esimeheks Johannes Lauristin.

30. juulil 1940 küüditati K. Päts koos perekonnaga NSV Liitu. 11. augustil lasti õhku K. Pätsile püstitatud ausammas Tahkurannas. Peagi algas mälestusmärkide hävitamine kogu maal. Sõjavägede ülemjuhataja J. Laidoner koos abikaasaga oli küüditatud NSV Liitu juba 19. juulil. 31. juulil vabastati ametist kõik vallavanemad ja nende abid. Maavanemate ja linnapeade tagandamine oli alanud juba 28. juunil.

Läbiviidud uuenduste mõjud

Nagu eeltoodust selgub, kulus Eesti Vabariigi riigiparaadi ning tema juhtide ja valitsuse kõrvaldamiseks ja uue võimu valitsemisstruktuuride loomiseks ümmarguselt kaks kuud. Arenenud vaimse ja materiaalse kultuuri järjepidevuse lammutamine ning intelligentsi rakendamine uue, kommunistlikku ideoloogiat kandva kultuuri ülesehitamisse ei toimunud nii lihtsalt.

Uus võim alustas võitlust kultuuri järjepidevuse vastu ja kommunistliku ideoloogia eest kultuuris **repressioonidega**. Vaimse kultuuri vallas langesid stalinlike repressioonide ohvriks paljud teadlased, õpetajad, kirjanikud, kunstnikud, muusikud jt. Need kas vallandati, vangistati, küüditati või häbimärgistati avalikkuse ees. Seda on nimetatud ka kultuurigenotsiidiks. Eesmärgiks oli ilmselt tekitada intelligentsis hirmu ja selle abil sundida neid loobuma vastupanust uuele võimule. See muutis vaimse kultuuri vallas töötajad käitumises ja väljendustes ettevaatlikuks, enamik eelistas vaikida, käituda alalhoidlikult. Üksikud siiski läksid mitmesugustel põhjustel ka koostööle uue võimuga.

Teine oluline samm uue võimu arsenalis oli tsensuuri kehtestamine. 23. oktoobrist 1940 kuni 1. oktoobrini 1990 tegutses Eestis tsensuuri teostav vabariiklik allasutus Glavlit, mis kontrollis info levikut kõigis eluvaldkondades takistamaks võimudele ebasoovitavate andmete või ideede levikut. avalike teabevahendite kaudu. Glavlit tegeles ka keelatud kirjanduse nimestike koostamisega ning nendesse kantud kirjanduse kõrvaldamisega raamatukogudest. Esialgu suleti suhtlemine välisilmaga täielikult, kirjavahetust asus kontrollima NKVD. Eestit hakkas eraldama välisilmast „raudne eesriie“.

27. juunil algas seltside ja ühingute sulgemine, teatrite riigistamine, erakoolide sulgemine. See tegevus viidi põhiliselt lõpule sügiseks. Sulgemata jäid siiski Emakeele Selts, Eesti Loodusuurijate Selts, esialgu (kuni 1950. aastani) Õpetatud Eesti Selts ning mõned spordi- ja teadusseltsid.

Kõige ulatuslikum uue võimu abinõu kultuuri vallas oli **kommunistliku ideoloogia surve**. Selleks kasutati nii avalikku kui ka trükisõna, raadiot, filmi, noorsoo-organisatsioonide, kunsti, teatrit, kõiki agitatsiooni- ja propagandavahendeid.

Kommunistliku ideoloogia levitamise sihtgrupiks võeti noored. Nendega tegeleti pioneeri- ja komsomoliorganisatsioonide kaudu ning püüti igati vähendada perekonna mõju noortele. 1940. – 50. aastate noored koduse kasvatusel mõjul ei rutanud reklaamitud noorteorganisatsioonidesse, vaid püüdsid arendada koguni põrandaalust võitlust. 1970. – 80. aastate noored, eriti üliõpilasnõored aga kritiseerisid võime järjest avalikumalt. Mitmesuguste surveabinõudega saavutati küll noorte arvu kasv noorteorganisatsioonides, kuid

kommunistlikku ideoloogiat kogu noorsugu omaks ei võtnud, kuulumine kommunistlikku noorsoo-organisatsiooni oli ainult silt, mille taga aeti „oma asja“.

Esimese nõukogude aasta vägivallategude kulminatsiooniks kujunes elanike massiline küüditamine 14. juunil 1941. Ligi 10 000 küüditatu hulgas oli ka vaimuinimesi. Eesti kaotas oma vaimuinimesi ka saksa okupatsiooni ajal sõjategevuse ja pealekaebamiste käigus. 1944. aastal suure põgenemise ajal lahkus kodumaalt põhiliselt Rootsi ja Saksamaale arvatavasti ligikaudu ¼ Eesti vaimueliidist – kirjanikest, kunstnikest, muusikutest, näitlejatest, teadlastest, arstidest jt. Need, kes said võõrsil oma alal edasi tegutseda ei läinud eesti kultuurile kaduma. Kuid seda õnne ei olnud kõigil. Kodumaale jäänud vaimuinimesi võis tabada vangistamine ja vangipõlv, mis võis lõppeda surmaga vangilaagris.

1940. aastal alanud nõukogude okupatsioon Eestis andis tugeva tagasilöögi eesti kultuuri arengu järjepidevusele ning tõi kaasa suuri inimkaotusi. Repressioonide julmus hakkas vähehaaval taanduma pärast Stalini surma 1953. aastal.

Positiivseid mõjusid kultuurile nõukogude perioodist

1958. aastal Teaduste Akadeemia Kodu-uurimise Komisjoni asutamisega algas **kodu-uurimisliikumine**, mis levis kiiresti üle maa, olles populaarne just koolinoorte hulgas. See võimaldas kohalike revolutsiooni-, sõja- ja tööveteranide tegevuse uurimise kõrval ka kultuuritegelaste tegevust ja kultuurisündmusi ning oma kodumaa loodust uurida. Hakati korraldama kodu-uurimisalaseid konverentse. Hinnatav oli ka ülikoolide ja Eesti Looduskaitse Seltsi (1966) tegevus, kes hakkasid tähistama oma silmapaistvate professorite ja kultuuritegelaste juubelisünnipäevi ning sünnikohti. Hakati välja andma rajoone ja vaatamisväärsusi tutvustavat kirjandust, asutama kohalikke koduloomuuseume.

Nõukogude aastatel siiski elavnes **rahvakultuur**. Lootes selle kaudu arendada rahva ideelispoliitilist kasvatust, riik doteeris rahvakultuuri. Jätkuvalt tegutsesid laulukoorid küll mitte iseseisvate seltsidena, vaid lähima rahva- või kultuurimaja juures ringi staatuses (Vanemuine, Koit jt). Asutati ka uusi laulukoore ja orkestreid ning näiteringe ja rahvatantsurühmi. Nende repertuaar oli ikka eestikeelne ja võimalikult eestimeelne. Esinemiskavades pidi siiski mõni laul olema ka „ideoloogiliselt kõrgel tasemel“. Sama nõue kehtis ka koha-

like laulupäevade ja üldlaulupidude kavade koostamisel. **Üldlaulupeod** kandsid lauljate kaudu kuulajateni, raadio ja TV kaudu kogu rahvani vaimsust, mis püsis rahva hinges ja iga üldlaulupidu andis uut jõudu oma kultuuri hoidmiseks. Eriline tähtsus eesti rahva vaimsuse hoidmisel ja kasvatamisel kuulub Gustav Ernesaksa tegevusele, kes 1944. aasta sügisel asutatud riikliku meeskooriga hoidis ja hellitas rahva hinge ning tutvustas Eesti kultuuri ka väljaspool kodumaad. Tema koorilooming oli rahva poolt hinnatud. L. Koidula sõnadele loodud „Mu isamaa on minu arm“ ühendas igal laulupeol lauljad rahvaga.

Oluline tähtsus Balti riikide üliõpilasnõuete ühtekuuluvustunde kujunemisele ja rahvustunde kasvatamisele oli Balti riikide üliõpilaslaulupidudel „Gaudeamus“. Tartust alguse saanud üliõpilaslaulupeod (1956) olid Tartus ja Balti riikide pealinnades iga 10 aasta kohta vähemalt kord suureks kultuurisündmuseks, kus iga riik demonstreeris oma laulu- ja rahvatantsukultuuri.

Alates 1950. aastate teisest poolest nn. Hruštšovi „sulast“ peale tekkis enam võimalusi kultuuri arendamiseks: Tallinnas asutati Rocca al Mare Eesti Riiklik Vabaõhumuuseum (1957), hakkasid ilmuma ajakirjad „Eesti Loodus“, „Keel ja Kirjandus“ ning „Kultuur ja Elu“ (1958), Tallinnas avati Riiklik Noorsooteater (1966), asutati Rahvakunstimeistrite koondis „Uku“ ja ENSV Looduskaitse Selts (1966), tähistati eesti laulupidude 100. aastapäeva üldlaulupeoga (1969), võeti vastu „Eesti NSV ajaloo- ja kultuurimälestiste kaitse ja kasutamise seadus“ (1977), asutati Eesti Muinsuskaitse Selts (1987), hakati taastama varem tegutsenud seltside tegevust.

Kokkuvõte ja järeldused kultuuri järjepidevuse kohta

Eeltoodust selgub, et Eesti okupeerimise järel 1940. aastal nõukogude võim suutis julmade repressioonide ja loovinimeste hävitamisega küll pidurdada kultuuri järjepidevat arengut, kuid mitte lüüa eesti kultuuri. Eesti kultuur, tema loojad ja kandjad olid kommunistlikust ideoloogiast ja selle elluvijatest tugevamad.

Eesti kultuur kui meie identiteedi alus vajab tähelepanu, hoidmist ja arendamist ka tänapäeval. Arvestada tuleb ka okupatsiooniaja mõjudega kultuuris. Kommunistliku ideoloogia levitamise eesmärgil maksis kultuurivaldkonna tegevused kinni riik: harjutusruumide kasutamine oli kollektiividele tasuta, esinemisriiete muretsemine, esine-

miste ja kontsertreiside korraldamine tasuta samuti riigiasutuste poolt.

Tänapäeval toimub rahvakultuuri tegevuste toetamine ministeeriumide, kohalike omavalitsuste ja mitmesuguste fondide kaudu. Kahjuks ei ole veel suudetud rahvakultuuri toetamises saavutada üldiselt tunnustatud süsteemi. Maal asuvad kohalikud omavalitsused ei nõua oma kollektiividelt harjutusruumide kasutamise eest üüri, linnade omavalitsused aga nõuavad. Fondide toetused on orienteeritud ainult tegevuste tulemustele.

Rahvakultuuri kollektiivide liikmete omaosalus kollektiivi tegevuse rahastamisel on mõistetav, kuid tegelikult väga erinev. Miks on see nii? Miks on kollektiivides palju liikmemaksu võlglast, kui liikmemaks on vaid 0.20 ... 0.50 € kuus? Kui ka 20. sajandi alguses oleks Vanemuise, Endla ja Estonia seltside liikmed „kokku hoidnud“ liikmemaksude tasumiselt, oleks kolm kaunist teatrihoonet küll ehitamata jäänud. Riik nende hoonete ehitamist ei toetanud – see oli täielikult kodanikualgatus.

Oleks hea, kui igaüks mõtleks järele, kuidas suurendada oma panust rahvakultuuri arengusse. Et olla väarikas, tuleb suund võtta isemajandamisele – nii seltsides kui riigis laiemalt. Globaliseerunud maailmas ringi liikudes ei tohi jääda kasumit taga ajava massikultuuri „võrku“ või veel halvem – vahetada oma kultuur selle vastu. **Eesti kultuur väärib hoidmist ja arendamist selle, arendajad ja kandjad austust!**

Valter Haamer

Tartu Hoiu-laenuühistu nõukogu esimees, Eesti Kultuuriseltside Ühenduse esimees

Käesolev artikkel on viimane, kokkuvõttev, kirjutis triloogias, mille esimene osa ilmus augustikuu Ühistulehes ja teine osa septembrikuu Ühistulehes.

Nägemus ühistegevusest kui elutervest majandusmudelist

Selleks, et käivitada riigis ülesehitavad jõud, tuleb saavutada harmooniline koostöö ühiskonna liikmete endi osalusel sellesama ühiskonna ehk kooslusterviku hüvanguks. Just selles, omaabil põhinevas üksikisiku õiguste ja kohustuste põhjuslikkusele rõhuvas, printsiibil seisneb minu nägemuses ühistegevuse kui õilsaima majanduspraktika eesmärk. Ja selle eelduseks on iga rahva sees sisemiste hõõrumiste ja lammutavate jõudude kõrvaldamine ning asendamine positiivse ülesehitusele, kehalisele ja vaimsele arengule suunatud eesmärgistatud plaaniga ja sellest johtuvate sihivärdte tegudega. See on mõistust ühendav ja jõudusid harmoniseeriv maailmapilt, mis vastandub täna valitsevale mõistust lahutavale ja tooret rumalust kokkusulatavale massiideoloogiale.

Täna ühistegevuse olemus

Mina arvan, et tänane ühistegevus peab saama alguse riigi väikesest mudelist. Riik koosneb kodanikest, ühistu koosneb liikmetest. Nii nagu iga kodanikul, on ka iga ühistu liikmel üks hää, sõltumata tema töö- või kapitaliosalusest, seisusest ja rikkusest. Ainsaks tingimuseks hääleõiguse omamisel on riigi puhul kodakondsus ja ühistu puhul liikmelisus. Teiste sõnadega väljendades võtab kodanik endale kohustuse riigi ja ühistuliige oma ühistu ees osaleda ühistegevuses oma kaaskondlastega, et üksteist vastastikku ühise eesmärgi poole liikumisel toetada. Alles kohustuste võtmise järel ning eesmärgi poole liikudes ülesandeid edukalt täites võrdsuvad kohustustest õigused ning töö viljad, mida ühistuliikmed või riigikodanikud omavahel vastavalt igapäevase panusele jaotada saavad, et siis seejärel ühiselt, loovalt ning suure innuga edasi töötada ning uusi sihte kätte võita.

Raha tähtsusest ja sissetulevate rahavoogude olulisus

Nii nagu riigimajanduse keskmeks on rahandussüsteem, peab ka edukas ühistegevus saama alguse sellest, et raha ringleb ühistusüsteemi sees. Ühistu, nagu ka riik, ei tohi mingil juhul lubada raha väljavoolamist süsteemist. Inimorganismiga paralleelne tuues võrduks see aeglase ja valuliku verest tühjaks voolamisega. Seetõttu on ühistulise süsteemi keskpunktiks alati ühistegevuse põhimõtteid järgiv ning eranditult oma liikmete-klientide huvides tegutsev ühistupank. Ühistupank on seotud läbi liikmelisuse või tiheda partner-

luse toimivate suhteniidistike erinevate vahendustegevuse valdkondade käitamiseks loodud asutustega: energiaülekanne, hulgi-laod ning poeketid, importkaupade varumise ühingud, kommunaal-ettevõtted, koolid ja ülikoolid, huviharidusasutused, spordi- ja kultuuriseltsid, meditsiinasutused jne. Kõik nimetatud asutused peaksid ideaalis tegutsema ühistulistel alustel ning ei tohiks olla kasumi teenimise allikaks, kuivõrd tegemist pole otsest lisandväärtust loovate ettevõtetega, vaid pigemini lisandväärtuse loomisele kaasa aitavate tugistruktuuridega, mis pealegi realiseerivad peamisi inimõigusi – nad tagavad iga inimese standardsed baasvajadused: toidu, energia, tervise, turvalise jms. On ebainimlik, et tänapäeval on suur osa inimõigustest muudetud karmiks äriks ning ligemese koorimise ettekäändeks.

Kõik nimetatud ühistud koondavad endasse ühiskonnas tegutsevad lisandväärtust loovad ettevõtted ning üksikisikud kõige erinevamatest eluvaldkondadest: põllumehed, tootjad, teenindajad, õpetajad, teadlased, insenerid jne. Seejuures rõhutan, et ühistud koondavad endasse isikuid vaid al-üles printsiibil. Teiste sõnadega – ühistu ei tegutse kunagi mitte asjana iseeneses, vaid tema ülim püüd ja siht on aidata kaasa oma liikmete, terve kogukonna heaolu tagamisele.

Ühistupanga ühiskondlik roll

Kõige üldisemalt öeldes – ühistupank on ühistulise süsteemi, ühiskonna, süda. Eelnevalt nimetatud asutused ja ettevõtted on ühiskonna kui tervikorganismi elunditeks, kuna inimesed on nende elundite rakkudeks. Üks ei ole siin tähtsam kui teine. Kõik on võrdselt väärikad ja vajalikud isiklikust kompetentsist tulenevate ülesannete raames organismi kui terviku eluks ja arenguks. Igal organismi liikmel ja elundil on oma kindel roll, mille kohusetundlik täitmine tagab nii organismi kui terviku kui ka kõigi selle üksikliikmete häireteta eksistentsi. Nagu iga õige süda, pumpab ka ühistupank raha ehk majanduse verd kõigi organismi liikmete vahel vastavalt sellele kui palju on konkreetsel liikmel seda oma ülesannete täitmiseks parajasti vaja. On tähtis tõdeda, et alaline skuti tõmbamine mõnele organismi osale või organismi liigne majandusverega üleujutamine ei ole tegevused, mida ühistupank saab ja peab toetama. Ühistupank kui süsteemi süda liigutab aga ilma kasumit taotlemata süsteemi liikmete vahel raha, et süsteemi liikmed saaksid omavahel piisavas koguses vahetada kaupu,

teenuseid, teadmisi, kompetentsi ja informatsiooni. Raha on loodud rahva, mitte rahvas raha teenimiseks.

Väljaspool ühistulist süsteemi asuvad isikud ning organisatsioonid on küll osa ühiskonnast, kuid nemad ei tegutse mitte alati ühise eesmärgi nimel koos töötades, vaid enamasti konkurentsiprintsiibi alusel. Seetõttu on nende vahelised ning nende ja ühistulise süsteemi vahelised koostöösidemed nõrgemad. Kuid üks, et ka nemad võiksid ühistuliikumise osa saada, on alati avatud. Motivatsioonisüsteem, kas ja miks ettevõtte ühistulisse süsteemi hakkavad järk-järgult koonduma, on lihtne. Lähtuvalt ühistegevuse põhimõtetest on ühistupanga eesmärk pakkuda oma liikmetele võimalikult soodsatel tingimustel rahalisi vahendeid tootliku tegevuse arendamiseks.

Oma liikmetest ettevõtjate ja eraisikute rahastamisel ei nõua ühistupank esmajärjekorras nüüd mitte niivõrd traditsioonilisi tagatise (nt. kinnisvara- h ü p o t e e k , v a l l a s p a n t , k ä e n d u s v m s .) , vaid esitab nõude, et laenu või investeeringu s a a n u d liige ostab võimalusel teiste ühistusüsteemi kuuluvate ettevõtete kaupu, teenuseid ja tööjõudu. Sama kehtib ka kaupade, teenuste ja töö-jõu müümise korral. Sellega tekitab ühistupank ühistulisse süsteemi kuuluvate ettevõtjate vahel nn. garanteeritud turu, mis muudab süsteemisisesed rahavood kavandatavaks ning stabiilseks. See omakorda suurendab süsteemi kuuluvate ettevõtjate ja eraisikute ühistupangast võetud laenu tagasimaksmise võimet ning toimib samal ajal ühistupanga jaoks tagatisena. Lisaks krediteerimis- ning investeerimistegevusele toimivad ühistupanga juures ka arvel-dused, mis tagab ühistupangale kontrolli rahavoogude liikumise üle ning võimaldab süsteemi sisse jäävat rahamassi vajadusel võimendada, et see omakorda süsteemisisesesse ringlusse suunata. See omakorda aitab suurendada süsteemi tootlikust ning parandada toodete ja teenuste kvaliteeti.

Nimetatud motivatsioonisüsteemi tugevuseks on, et see ei välista koostööd süsteemivälise ettevõtete ning eraisikutega, kuid eelistab ja loob tingimused tihedamaks ühistegevuseks süsteemisiseselt. Ühistusüsteemi võiks võrrelda kaitsva vihmavarjuna, mis ei soovi vihma eest kaitset otsija üle

domineerida, vaid olla talle lihtsalt vajalikuks abimeheks. Seejuures sõltub aga vihmavarju tõhusus sellest, kui hästi tema omanik on teda hooldanud ning kui oskuslikult teda käsitleb.

Tähelepanelik lugeja tajub nüüd isegi, et ühistuline pangandussüsteem kui ühistulise süsteemi süda saab potentsiaalselt olla ühiskonna väga kaalukas osa. Ta suudab mõistuslikult rakendamisel astuda vastu kokkukrabavale intressipõhisele rahastussüsteemile, mis ei näe inimest, vaid üksnes tema tööjõudu, mis ei soovi teenida rahvast, vaid omab ihalust raha järele. Tegelikult peaks kogu riik ja ühiskond toimima ühistulisel printsiibil, et iga riigi ettevõtte ja kodanik võiks saada osa ühistegelikust ülesehitustööst, võtta enestele kohustused ning seeläbi saavutada eesmärgistatult tegutsedes isiklik areng ning heaolu.

Mõistuse ja mõistusliku juhtimise tähtsusest ühistus ja ühiskonnas

Jõud ilma mõistuseta suudab vaid purustada, mõistus ilma jõuta ei pääse aga lõõgile.

On sisult kaunis rahvalik ütlus: „Ühenduses on jõud!“ Jah – ühistu kui organisatsioon kaotab üksikisiku nõrkuse, liites üksikliikmed võimsaks tervikuks. Ühistu annab ühenduses seisvatele liikmetele jõu, mida neil üksikuna iial poleks. Kuid ei tohi unustada mõistuse tasakaalustavat rolli. Jõud ilma mõistuseta suudab vaid purustada, mõistus ilma jõuta ei pääse aga lõõgile. Sestap ei tohi ühistu liikmed, laiemalt võttes riigi kodanikud, toimida pimedada massina, vaid igaüksikul liikmel tuleb säilitada ja arendada endas kainet mõistust oma ühistu juhtimisel. Igal kodanikul tuleb toetuda omaenda mõistusele, et mitte massistuda, et olla oma riigi väärikaks kaastööliseks ja peremeheks, oma valdkonna meistriks ja vajadusel vastutust võtvaks liidriks.

Ühistut juhivad ühistu liikmed, kelle hulgas kasvab välja karismaatiline liider. Ühistu liider küsib liikmetelt demokraatlikel üldkoosolekutel toetuse ja usalduse ühise tegevuse koordineerimiseks ning ülesannete jagamiseks. Seejärel kaasab ühistu liider *iga* ühistu liikme igapäevase spetsiifilise kompetentsi ja võimete raames tegudele, mis on osa suurest eesmärgistatud protsessist. Seda protsessi juhivad ühistu liider kindlakäeliselt ning omakasust loobudes. Nagu mainitud, peab eranditult oma kodanike huvide eest seisev riik olema samuti kui suur üleüldine ühistu, mistõttu riigi

juht saab välja kasvada justnimelt taolisest liikumisest. Sellisel juhul ei ole riigi puhul tegemist enam pelgalt administratiivse aparaadiga, vaid ta on muutunud kodanike omakaitseks vihmavarjaks. Ka ei ole siis riigi juhi puhul tegemist vaid haldusaparadi juhiga, vaid ta omab rahva hulgas liidristaatus. Selline riigi ja rahva juht peab silmas pidama üksnes rahva huve ning korraldama riigi kui suure ühistulise organisatsiooni harmoonilist koostööd ja juhtimist ning arenemist. Juhi käitumises ei tohi olla valetamist ja varastamist, mis läbi ta peab olema eeskujuks rahvale, et ühiskonnast taolised ühistegevuse kõige suuremad takistajad jäädavalt kõrvaldada. Liidrist juht ei oma autoriteeti mitte ametikohast tulenevalt, vaid seetõttu, et tema kõige esimesena on valmis võtma vastutust ja kohustusi ning alles siis kui töö on tehtud ja kõik liikmed on söönud, lubab ka endale õigusi. Neid õigusi ei luba juht siiski endale rohkem kui talle on vajalik ausa ja omakasupüüdmatu juhtimiskohustuse kandmiseks. Juhtimine on eelkõige kohustus, mitte aga õigus – ammugi mitte eelisõigus.

Igapäevase ees on täna küsimus, kumb tee valida. Kas valida lõputu võitlus ja kurnav konkurents või sammuda ühte jalga ühistutega, mille ülesandeks pole mitte muretseda osalistele rahatulu, vaid kindlustada läbi ühistöö ja ühistegevuses osalejate hingelise tasakaalu rahva kui terviku õnn ning areng. Tartu Hoiu-laenuühistu kogemusele tuginedes soovitatakse kindlasti ühistegelikkust teed.

Märt Riiner

Tartu Hoiu-laenuühistu juhatuse liige

Meeli-Loidi Lääne Vürtspood – üks õige Eesti värk!

Juba aastaid tegutseb Tartu ajaloolises turuhoones Vürtspood, kus on saadaval lai valik mitmesuguseid vürtse. Lisaks maitseainetele ja -taimedele on Vürtspoodist võimalik osta toiduõli, tangaineid, kuivatatud puuvilju, tomatipastat ja muudki vajalikku igapäevase toidulaua täiendamiseks ning huvitavaks muutmiseks.

Poe omanikuks on Tartu Hoiu-laenuühistu liige Meeli-Loidi Lääne, kes on ettevõtlik ning järjepidev proua. Tema edasipürgivat loomust iseloomustab muuhulgas ka fakt, et lisaks turuhoones asuvale poele omab ta letti Lõunakeskuses Maksimarketis kassade juures, kus kaupleb tervislike ja võimalusel kodumaiste

kurkide, tomatite, kõrvitsate, seente, maitsetaimede ja muude toiduainetega. Kuidas ta seda kõike suudab? Eks ikka tänu tahtejõulisele tööle ning tublidele abilistele-müüjatele, kes mõlemas müügipunktis kundesid teenindada

aitavad.

Olen ise Tartu Hoiu-laenuühistu liige aastast 2008. Mäletan, et Meeli-Loidi liitus ühistuga 2010. aastal, kuna tal oli soov finantseerida kaubaveoks tarvilike sõiduvahendite soetamist. Olen ühistu liikmena ka ise Vürtspoodi ja Meeli-Loidi Lõunakeskuse leti püsiklient, kuna leiän, et iga ühistu liikme auasi on oma kaasliikmete aitamine ja nende tegevuse soodustamine. Näen ühistut kui suurt perekonda, kes kõik kogu oma jõust ja hingest üksteist toetavad ning seda solidaarsust ka tegudega väljendavad.

„Ühistu iga liikme auasi on oma kaasliikmete aitamine ja nende tegevuse soodustamine“.

Seetõttu on mul hea meel, et Meeli-Loidi Lääne ärides on kaupu võimalik Tartu Hoiu-laenuühistu Eesti vekslite eest osta. Kvaliteet ja soodustus üheskoos – mida veel tahta! Kuigi vekslid on alles värskest ringluses tulnud, olen neid Meeli-Loidi juures ostmisel juba korduvalt kasutanud ning pean tunnistama, et see tekitab minus

Ühistu liige Meeli-Loidi Lääne oma Vürtspoodis Eesti vekslite eest müümas.

uhke tunde – ma saan oma kaasliikme käest osta mulle vajalikke asju, kuid seejuures annan oma panuse ühistu

kui terviku hüvanguks!

Head kaasliikmed, mõttekaaslased – soovitan ka teil soojalt

küllastada Meeli-Loidi Lääne kaupluseid: Vürtspoodi Tartu ajaloolises turuhoones ning köögiviljaletti Lõunakeskuses Maksimarketis kassade juures. Ühendus on jõud ja selle mõistustlik kasutamine teeb meid väarikaks!

EESKUJULIK LIIGE

Triin Pisuke-Roos
Tartu Hoiu-laenuühistu liige

Rahade vaba turumajanduslik konkurents ja rahvusvahelised majandusüksused

Vaba turumajanduse seisukohalt on esinenud üks tõsine puudujääk, mis puudutab rahandust: puudub konkurents erinevate rahade vahel kuna eelistatakse tavaliselt ainult neist ühte. Tõenäoliselt on see ka praeguse võlakriisi põhjuseks, kuna euro rahapoliitikas on tehtud palju vaba turumajanduse seisukohalt põhjendamatu otsuseid. Kui oleks euroga samaaegselt võetud kasutusele ka altereuro millel oleks olnud teine keskpank, siis oleks tekkinud rahadevaheline konkurents

ja valesid otsuseid oleks olnud vähem.

Kui nüüd teha põige rahanduse vallast bioenergeetikasse, siis südamelihases energia tootmine väga tihedalt seotud tema tarbimisega, ning ühes väikeses lihasrakus esineb hulgaliselt mikroskoopilisi energeetilisi üksusi mis koosnevad mitokondrist kui energia tootmisega tegelevast rakuorganellist ja müofibrillidest kui energiat tarbivatest ning liigutus funktsiooni teostavast üksuse osast.

Nendes üksustes ei kandu energia mitokondrist müofibrillideni aga mitte otseselt, vaid fosfokreatiini vooluna, mis müofibrillides energia ära annab ja muutub kreatiinvooluks, mis siis omakorda suundub mitokondrisse tagasi.

Ka majanduses on energia tootmine ja tarbimine olulised. Siin tõmbaksin ma aga paralleeli siiski pigem rakusisese energiatootmise ja kaubatootmise vahele: fosfokreatiini ja kreatiini voolud vastaksid raharinglusele ning rakusisene energia

tarbimine vastaks kaupade tarbimisele. Teeksin sellise järelduse: rahasid võiks olla palju, aga olulised rahade eraldamisel ei peaks olema mitte riigipiirid, vaid nii energia kui ka kaupade tootmise ja tarbimisega seotud asjaolud. Seega võiksid moodustuda rahvusvahelised majandusüksused, kus igaihes oleks kasutusel oma raha, aga võiks esineda ka rahade konkurents nende üksuste sees. Tänapäeval, arvatute ajastul ei maksaks väga karta ka rahade paljususest tulenevaid prob-

leeme arvepidamisel. Seega oleks hea kui tekiks eurole vähemalt üks konkurent. See tuleks kasuks ka eurole endale.

Margus Eimre
meditsiinidoktor

LUGEJA KAASTÖÖ

Millega tegeleb Eesti Korterühistute Hoiu-laenuühistu?

Finantsteenuste kasutamine eraiskute ning äriühingute seas on muutumas üha populaarsemaks ning samas ka vältimatuks. Seega on oluline leida võimalikult soodne ning heade tingimustega finantsteenuseid pakkuv asutus. Eesti Korterühistute Hoiu-laenuühistu puhul on tegemist ühistulise finantseerimisasutusega, mille tegevus on suunatud korteriühistutele.

Meie sihid

Ühistu eesmärgiks on Eesti korteriomanike ning korteriühistute üleminek isemajandamisele ning finantsilisele sõltumatusse. Ees-

märk võib esmapilgul tunduda liiga suuremõtmeline, kuid korteriühistute ja nende elanike koostööl võib see olulisel määral täituda. Eesti Korterühistute Hoiu-laenuühistu kasutab korteriühistute endi hoiused finantseeringuvajadusega korteriühistute finantseerimiseks – seega abistavad korteriühistud üksteist ise ning ei pea kellelki väliselt abi küsima, talle kumardama ning pealegi veel kümnist maksma. Lisaks laenudele pakub ühistu faktooringut, juriidilist nõustamist, raamatupidamisteenust ning samuti on ühistu kaudu võimalik tellida energiaauditit ja kindlustust. Pakutavate teenuste

hindu hoitakse võimalikult madalal, säilitamaks hoiu-laenuühistu äriormist tulenevat eelist ja eesmärki.

Ühistu tulevik

Eesti Korterühistute Hoiu-laenuühistusse kuuluvad korteriühistud üle Eesti. Korterühistute teavitamiseks ühistu tegevusest on ühistu osalenud korteriühistute koosviibimistel ning lisaks suheldakse korteriühistutega ka personaalselt. Koostööd on alustatud ka Tartu Korterühistute Liiduga, kes on paljude korteriühistute esindajaks Tartus. Edaspidigi on plaanis jätkata osalemist korteriühistutele

mõeldud üritustel ning kaasata oma tegemistesse aktiivseid korteriühistud. Oleme valmis rääkima tulema korteriühistutele pakutavatest teenustest ning hoiu-laenuühistute eripäradest. Seega oleme avatud kõikidele Eesti korteriühistutele, kes soovivad aidata teisi korteriühistuid või soovivad ise kasutada meie pakutavaid teenuseid. Astuge esimene samm ja me astume Teile vastu!

Martin Loimet
Eesti Korterühistute
Hoiu-laenuühistu juhatuse
esimees

Ühistuleht on Tartu Hoiu-laenuühistu häälekandja.

Toimetuse kontaktid:
Aadress: Raekoja plats 20, Tartu 51004
Telefon: +372 7 407 132
E-mail: info@yhistupank.ee
Koduleht: www.yhistupank.ee